

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Впровадження інформаційних технологій в аудиторську діяльність є необхідністю в умовах сучасного цифрового середовища. Застосування автоматизованих систем, програмного забезпечення для аналізу даних, хмарних платформ, ERP-систем та BI-інструментів дозволяє аудиторам підвищувати ефективність роботи, забезпечувати точність аналізу, скорочувати час виконання завдань і мінімізувати ризики помилок. Це сприяє адаптації аудиторської практики до міжнародних стандартів, зростанню довіри до фінансової звітності та інтеграції України у світовий економічний простір. Таким чином, інформаційні технології стають вагомим інструментом для вдосконалення аудиторської діяльності та відповіді на виклики сучасного бізнес-середовища.

Список використаних джерел:

1. Крот Ю.М., Бразілій Н.М., Пастернак Я.П. Інформаційні технології в сфері аудиту: проблеми та перспективи. *ВІСНИК ХНТУ: ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ*, № 4(83), 2022. С. 62-66. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/9
2. Терещенко Л.О., Кудрицький Б.В. Комп'ютерний аудит : [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.]. К. : КНЕУ, 2011. 226 с.
3. Савченко В. Я. Аудит: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2007 р. С. 292-296.
4. Міжнародні стандарти аудиту. *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року. Частина I, Частина II, Частина III*. URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482

Марія ШЕСТЕРНЯК

кандидат економічних наук, доцент

Віктор ВЕРБИЦЬКИЙ

здобувач кафедри фінансового контролю та аудиту

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль, Україна

РОЛЬ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

В умовах воєнного стану, постійних змін у ринковому середовищі та глобалізації економіки підприємства змушені адаптувати свої стратегії та операційні процеси для досягнення високої ефективності та підтримки конкурентоспроможності. Одним із основних інструментів для забезпечення стабільного розвитку та сталого зростання є оптимізація бізнес-процесів, оскільки вони безпосередньо впливають на якість продукції та послуг, ефективність використання ресурсів, а також на здатність підприємства швидко реагувати на зміни на ринку. Зокрема, бізнес-процеси дозволяють не лише знижувати витрати, а й підвищувати гнучкість та здатність приймати оперативні управлінські рішення. Саме бізнес-

ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль

процеси слугують основою для впровадження інновацій та забезпечення високої продуктивності. Відповідно, бізнес-процеси є невід'ємною складовою системи управління підприємством, що дозволяє досягати не тільки стратегічних цілей, а й ефективно реалізовувати споживчу цінність на ринку.

Як стверджують Л.І. Чорнобай та О.І. Дума, «бізнес-процес – це система безперервних, пов'язаних між собою, впорядкованих та керованих дій, яка є елементом механізму формування доданої вартості в процесі перетворення ресурсів підприємства, спрямована на забезпечення високої продуктивності та ефективності організації загалом та забезпечення реалізації споживчої цінності для цільового ринку, застосовуючи бізнес-модель підприємства» [1].

Звернемо увагу, що кожен бізнес-процес має внутрішнього або зовнішнього клієнта. Крім того, при структурованій діяльності господарюючого суб'єкта, його розглядають як сукупність бізнес-процесів. На рисунку 1 зображено спрощену блок-схему бізнес-процесів.

Рис. 1. Спрощена блок-схема бізнес-процесу [2]

Як видно з рисунку 1, бізнес-процес має такі характеристики: власник бізнес-процесу; ресурси підприємства; готовий продукт; матеріальні або інформаційні ресурси; клієнт або споживач бізнес-процесу. Розглянемо їх детальніше.

Власник бізнес-процесу – це особа, яка контролює виконання процесу, володіє його ресурсами, приймає стратегічні рішення та несе відповідальність за його результати.

Ресурси підприємства, які використовуються для подальшого перетворення на результати (вихід), називаються «входом бізнес-процесу».

Готовий продукт, який є результатом перетворення ресурсів і додає цінності для споживачів, називається «виходом бізнес-процесу».

Матеріальні або інформаційні ресурси, які використовуються для виконання процесу, але не є його входом, називаються «ресурсами бізнес-процесу».

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Клієнт або споживач бізнес-процесу може стосуватися як зовнішнього клієнта, так і іншого бізнес-процесу, а також може стосуватися безпосередніх споживачів кінцевого товару чи послуги або інших господарюючих суб'єктів.

З огляду на те, бізнес-процеси відіграють визначальну роль у системі управління сучасним підприємством. Вони являють собою сукупність взаємопов'язаних дій, спрямованих на досягнення певних цілей, що мають цінність для клієнтів та сприяють зростанню вартості бізнесу.

Базові дії з управління бізнес-процесами включають наступне:

- визначення того, хто є власником бізнес-процесу;
- отримання всіх необхідних ресурсів;
- володіння всією необхідною документацією (інструкціями, правилами, методиками і технологіями) для виконання процесу;
- створення системи збору об'єктивних даних про хід виконання бізнес-процесу, специфікацію продукту і задоволеність клієнтів.

Для досягнення своїх стратегічних цілей підприємство повинне чітко визначити найважливіші бізнес-процеси, провести бізнес-діагностику та виявити найбільш проблемні з них, які потребують додаткового коригування та оптимізації [3].

Проведені дослідження показують, що бізнес-процеси відіграють важливу роль у:

- 1) *оптимізації ресурсів* (чітке визначення бізнес-процесів дозволяє зменшити дублювання функцій та уникнути перевитрат);
- 2) *забезпеченні прозорості* (аналіз та моделювання бізнес-процесів дають змогу виявити слабкі місця в управлінській системі);
- 3) *підвищенні ефективності* (автоматизація бізнес-процесів дозволяє зменшити час виконання операцій та покращити якість продукції чи послуг);
- 4) *гнучкості організації* (правильно організовані процеси сприяють адаптації підприємства до змін зовнішнього середовища).

Орієнтація на вдосконалення бізнес-процесів є стратегічною вимогою сучасного управління, а роль бізнес-процесів у системі управління підприємством є визначальною. Як показує практика, від їх оптимізації та інтеграції залежить конкурентоспроможність і здатність підприємства до сталого розвитку.

Таким чином, бізнес-процеси відіграють визначальну роль у забезпеченні ефективності, конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємства, позаяк не лише структурують діяльність підприємства, але й сприяють досягненню стратегічних цілей шляхом оптимізації ресурсів, підвищення прозорості, продуктивності та гнучкості. Розуміння та управління бізнес-процесами дозволяє підприємству адаптуватися до змін, швидко реагувати на потреби ринку, впроваджувати інновації та формувати споживчу цінність, що є основою успішного функціонування в умовах сучасної економіки. Тому інтеграція підходів до вдосконалення бізнес-процесів має бути пріоритетом для менеджменту, адже саме через їх оптимізацію підприємство здатне забезпечити стабільність і довгострокову перспективу розвитку.

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Список використаних джерел:

1. Чорнобай Л.І., Дума О.І. Бізнес-процеси підприємства: класифікація та структурно-ієрархічна модель. Економічний аналіз. 2015. Том 22. № 2. С. 171 - 182.
2. Тур О.В., Мутасевич А.С. Управління бізнес-процесами на підприємстві. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», 2018. № 6. С. 1-7.
3. Морщенок Т.С. Теоретичні аспекти управління бізнес-процесами в контексті реалізації стратегії розвитку підприємства. Бізнес Інформ. 2014. № 11. С. 295-302.

Марія ШЕСТЕРНЯК

кандидат економічних наук, доцент

Артур ВОЛОШИН

здобувач кафедри фінансового контролю та аудиту

Західноукраїнський національний університет

м.Тернопіль, Україна

**ОСОБЛИВОСТІ НЕПРИБУТКОВОГО СТАТУСУ КОМУНАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ
ЗАКЛАДІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ АВТОНОМІЇ**

В умовах реформування системи охорони здоров'я України зростає функція комунальних медичних закладів у забезпеченні доступу до якісної медичної допомоги. Неприбутковий статус таких закладів дозволяє їм поєднувати соціальну місію з фінансовою автономією, сприяючи ефективному використанню ресурсів та досягненню суспільно значущих цілей. Особливості їх правового та економічного функціонування є важливими для побудови стійкої моделі медичних послуг, яка відповідає потребам населення та вимогам сучасного менеджменту. Відповідно, дослідження цих аспектів є актуальними, позаяк сприяють кращому розумінню механізмів управління та розвитку комунальних некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я.

Неприбутковий статус комунальних некомерційних підприємств (КНП), зокрема медичних закладів, визначає їхні правові, фінансові та управлінські особливості в Україні. Ці підприємства функціонують як юридичні особи, надаючи медичні послуги, але їхня діяльність орієнтована не на отримання прибутку, а на реалізацію суспільно важливих цілей, таких як забезпечення доступу до якісної медичної допомоги.

Іншими словами, неприбутковий статус медичного комунального некомерційного підприємства (КНП) означає, що ця організація надає певний спектр соціальних послуг або медичних послуг без отримання прибутку. Такі установи часто фінансуються з бюджету або через благодійні внески, а їхні доходи використовуються на покриття витрат і подальший розвиток діяльності, а не на прибуток для власників.